

Державний заклад
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

НЕРУБАЙСЬКИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ЛЦЕЙ № 1 НЕРУБАЙСЬКОЇ
СІЛЬСЬКОЇ РАДИ ОДЕСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

МОДЕРНІЗАЦІЯ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Одеса - 2023

УДК 371

ББК 74

Рекомендовано Вченою Радою

Державного закладу

«Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К.Д. Ушинського»

Протокол № 8 від 23 лютого 2023 р.

Рецензенти:

Доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» Ірина Анатоліївна Княжева

Кандидат педагогічних наук, доцентка, професорка кафедри мовної підготовки Одеського державного університету внутрішніх справ Євгенія Василівна Тягнирядно

Модернізація освітнього процесу в сучасних закладах освіти : збірник наукових праць / редкол. О.Я.Чебикін та ін. Одеса: Університет Ушинського, 2023. 264 с.

© Кафедра педагогіки

Університету Ушинського, 2023

©Нерубайський академічний ліцей № 1 Нерубайської сільської ради,
Одеського району Одеської області, 2023

3.Бондар М. Як вивчити китайську самостійно: корисні поради, ресурси та фрази для початківця. URL: https://24tv.ua/education/yak-vivchiti-kitaysku-movu-samostiyno-vdoma-poradi-novini-ukrayini_n1642430.

4.Скуратівська М.О. Діджиталізація процесу навчання іноземних мов // *Освіта та наука: трансформація, відповідальність, академічна свобода: тези допов. наукової конференції* (Київ, 5 березня 2021 року). Київ.: Університет "КРОК", 2021. С. 94-95.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛЯ НА УРОКАХ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

О.П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

К. Гаврилюк,

*здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. Формування професійної компетентності вчителя входить у загальний контекст формування особистості. Тому важливим аспектом розуміння компетентності є її оцінно-світоглядна спрямованість, що характеризує людину як суб'єкта спеціалізованої діяльності в системі суспільного розвитку праці. Тут враховується здатність людини давати кваліфіковані судження, приймати адекватні та відповідні рішення в проблемних ситуаціях, планувати та здійснювати дії, які призводять до раціонального й успішного досягнення поставлених цілей.

Тому під професійною компетентністю може розумітися стійка здатність виконувати певний вид діяльності, яка включає такі аспекти, як: глибоке розуміння сутності виконуваних завдань і вирішуваних проблем; гарне знання досвіду, який є в цій галузі; активне оволодіння його найкращими досягненнями;

вміння обирати засоби та способи дії, адекватні конкретним обставинам місця й часу; почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність учитися на помилках і вносити корективи в процес досягнення цілей [4].

Сучасному викладачеві необхідні гнучкість і нестандартність мислення, вміння адаптуватися до швидких змін умов життя. А це можливо лише за умови високого рівня професійної компетентності, наявності розвинених професійних здібностей. Ця проблема зафіксована у державній національній програмі "Освіта", де наголошується, що один з головних шляхів реформування освіти полягає в необхідності "підготовки нової генерації педагогічних кадрів, підвищення їх професійного та загальнокультурного рівня".

Розвитку професійної компетентності вчителя присвячені роботи О. Скворцової, Л.І. Лозової, Б. Ельконіна, Н. Кузьміної, Л. Карпової, Л. Коваль, А. Коломієць, О. Локшиної тощо [2].

В. Гринькова виокремлює кілька рівнів щодо формування професійної компетентності вчителя:

1) Елементарний. У вчителя наявні лише окремі якості професійної діяльності, найчастіше це володіння знаннями для виконання педагогічної дії та предметом викладання.

2) Базовий. Вчитель володіє основами педагогічної майстерності (педагогічні дії гуманістично зорієнтовані, взаємини з учнями й колегами розвиваються на позитивній основі, добре засвоєно предмет викладання, методично впевнено й самостійно організований навчально-виховний процес на заняттях).

3) Досконалий. Він характеризується чіткою спрямованістю дій педагога, їх високою якістю, діалогічною взаємодією у спілкуванні. Вчитель самостійно планує й організовує свою діяльність на тривалий проміжок часу, головне його завдання – розвиток особистості дитини.

4) Творчий. Цей рівень характеризується ініціативністю й творчим підходом до організації професійної діяльності. Вчитель самостійно конструює оригінальні педагогічно доцільні прийоми взаємодії. Діяльність будує,

спираючись на рефлексивний аналіз, у педагога сформовано індивідуальний стиль професійної діяльності [3].

Вдосконалення педагогічної майстерності повинно ґрунтуватися на таких принципах (за В.Гриньковою): **комплексність** (наприклад, потрібно дбати не лише про свій зовнішній вигляд, а також працювати над педагогічною технікою та здібностями комплексно); **індивідуалізація** (кожна людина неповторна, тому кожен педагог має свій індивідуальний стиль спілкування, своєрідність жестикуляції, міміки); **самовдосконалення** (самоосвіта, тобто постійна робота над собою, це інтелігентність, професійна етика, професійний такт, емоційна стійкість); **концентричність** (нове вміння, яке розвиває вчитель і воно поступово трансформується у звичку, має ґрунтуватися на попередніх знаннях, вміннях і навичках); **активність** (завдяки якій відбувається процес самовдосконалення); **цілісність** (перехід від роботи з елементами до роботи із системними компонентами й системою загалом); **перспективність** (бачення близької і далекої перспективи, робота на перспективу, стимулює діяльність щодо самовдосконалення) [3].

Ми у дослідженні звертаємо увагу на розвиток професійної компетентності вчителя на уроках англійської мови, на комунікативно орієнтований підхід у навчанні іноземних мов, тому що він є ефективним підходом до навчання говорінню в школі. Реалізувати цей підхід можливо через серію вправ, завдань комунікативного характеру, представлених у підручниках, які відповідають віковим особливостям учнів, наближені до реальних ситуацій, цікаві, мотивовані, тому створюють можливості для ефективного спілкування як між собою, так й з учителем.

Ми на уроках пропонували учням завдання для розвитку говоріння, які були представлені різними типами імітаційних вправ (завдання: послухай і повтори, імітація на швидкість, зверни увагу на інтонацію). Або завдання такі як: склади запитання за текстом і дай відповіді, прочитай список завдань і скажи, що буде виконано до кінця дня, а що ні.

Використовували трансформацію запитань – адаптація запитань з підручника до особистого досвіду учнів – яка забезпечувала корисну додаткову практику й мотивацію через особистісний підхід. Такий вид запитань ми рекомендували б використовувати якомога частіше.

Писемне висловлювання - це навички, потрібні для усної комунікації. Писемне мовлення - це специфічний код мовленнєвої діяльності, кодування інформації з урахуванням графічного способу зв'язку [4]. Наведемо зразки писемного мовлення, які ми використовували на уроках англійської мови з учнями 8 класу (завдання: заповнити анкету (формуляр, опитувальний лист); написати привітальну листівку; написати листа; скласти нотатки, написати коротке повідомлення)

Щоб досягти такого рівня володіння писемним мовленням, учні повинні були систематично виконувати конкретні комунікативні завдання: вміти писати свою адресу; визначити основну думку тексту; вибрати головні факти з тексту; формулювати своє ставлення до прочитанного; вміти оформляти пункти плану; писати дату народження.

Саме на успішність всіх учнів направлена була проектна форма роботи, де кожен з учасників навчально-виховного процесу мав можливість виконати посильне йому завдання, зробити свій власний внесок у загальний проект, відчуючи себе повноцінним учасником навчального процесу.

Проектна робота тривала 5-7 хвилин, говорити потрібно було чітко, повільно та використовувати лексику, яка відповідала певному рівню. Нові слова записувалися на дошці. Для перевірки розуміння прослуханого учні відповідали на запитання, розташовували речення чи абзаци у відповідному порядку, відтворювали текст за малюнками. Наприклад, дидактичні ігри в початковій школі у формі проектної роботи (діти ділилися на групи та виконували завдання)

1. Спиши слова. Підкресли у кожному слові першу букву. Утвори і запиши нове слово, склади з ним речення.

Father, right, top.

2.Гра « Хто швидше? » Утвори нові слова, змінюючи лише одну букву.

Sun –fun, town- down.

Склади з ними речення.

3.Гра « Радіо».

- Ви – диктор. Повинні по радіо оголосити, що розшукується дитина, яка загубилася. Її потрібно описати, а діти за цим описом повинні відгадати, хто ж загубився.

4.Склади 2-3 речення про маму, про друга, про улюблену пору року.

Робота в парах, групах дає змогу кожному учневі відчувати радість спілкування, перемоги, піднятися на вищу сходинку знань. Саме інтерактивні методи «Мікрофон», «Позначка», «Кубування», «Сенкан», «Незакінчене речення», «Асоціативний куш» дають змогу під час проведення уроків створити таке навчальне середовище, в якому формується соціальна компетентність, розвивається світогляд, мовлення, характер дитини

Висновки. Важливе місце в діяльності сучасного вчителя займає професійна компетентність, професіоналізм, що передбачають наявність професійних знань (суспільних, психолого-педагогічних, предметних, прикладних умінь та навичок), їх змістом є знання предмета, методики його викладання, знання педагогіки та психології.

Розвиток професійної компетентності вчителів, створення умов для становлення творчо мислячої особистості учня – проблема, що надає безпосередній вплив на успішне функціонування школи.

Підсумовуючи усе вище сказане, можна стверджувати корисність та ефективність організації навчання усного і писемного мовлення за комунікативною методикою, як того вимагає нова шкільна програма. Така організація навчання допоможе учням краще оволодіти засобами комунікації, подолати труднощі у спілкуванні, реалізувати свої комунікативні вміння, розвинути навички сприйняття та розуміння інших людей, тобто, сформувати міцну комунікативну компетентність для успішного сприйняття їх у соціальному середовищі. Всім відомо, що коли вчитель проводить урок-гру чи використовує

елементи дидактичної гри на уроці (цікавинки, ігри, кросворди, загадки, ребуси, практичні заняття, рольові ігри, застосовує інтерактивні методи навчання, комп'ютерні технології навчання), то навчання перетворюється в захоплюючий процес. Тому вважаємо, що на уроці повинно бути якнайбільше завдань, які б спонукали дитину до улюбленої діяльності.

Література

1. Барабаш Ю. Г., Позінкевич Р.О. Педагогічна майстерність: теоретичні й навчально-методичні основи: навч. посіб. Львів.: Вежа, 2006. 476 с.
2. Мешко Г.М. Вступ до педагогічної професії: навч. посіб. Київ.: Академвидав, 2010. 123 с.
3. Іванов Д.А. Компетенції та компетентнісний підхід у сучасній освіті // *Завуч. Управління сучасною школою*. № 1. 2008. С.4-24.
4. Пономарьова К. Реалізація компетентнісного підходу в навчанні молодших школярів англійської мови // *Початкова школа*. 2010. №12. С.8

МОТИВАЦІЯ НАВЧАННЯ У ШКОЛЯРІВ НА УРОЦІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗАСОБАМИ ІГРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

О. П. Ноздрова,

*кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

М. Мохно,

*здобувач вищої освіти факультету іноземних мов
Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»*

Актуальність дослідження. У зв'язку з інтеграцією України в європейський освітній простір передбачено невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні, зокрема підтримку й стимулювання інтелектуально й творчо обдарованих дітей та молоді, самореалізацію творчої особистості в сучасному суспільстві. Базовим